

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету педагогічної
освіти

“_____” _____ Д.Д. Герцюк
_____ 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОНІТОРИНГ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

підготовки другого (магістерського) рівня вищої освіти

Галузь знань: 01 «Освіта/Педагогіка»

Спеціальність: 011 «Освітні, педагогічні науки»

Кваліфікація: магістр освітніх, педагогічних наук. Професіонал
з управління та експертизи освітнього простору

Львів 2020 р.

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка

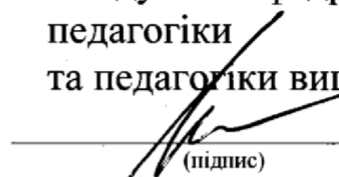
РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Біляковська Ольга Орестівна, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Програму обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету педагогічної освіти на засіданні кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Протокол № 1 від “27” серпня 2020 року

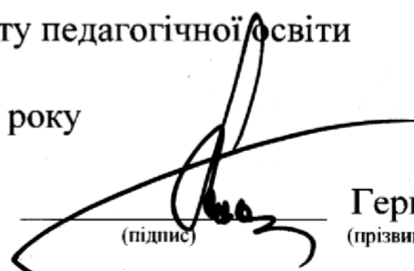
Завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

_____ (проф. Квас О.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ 27 ” серпня 2020 року

Затверджено Вченою радою факультету педагогічної освіти

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

_____ Герцюк Д.Д.
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ 31 ” серпня 2020 року

ВСТУП

Програму вивчення навчальної дисципліни «Моніторинг та оцінювання якості освіти» складено відповідно до освітньої програми підготовки другого (магістерського) рівня спеціальності 011 – освітні, педагогічні науки, кваліфікації: магістр освітніх, педагогічних наук. Професіонал з управління та експертизи освітнього простору.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мета, сутність, методи оцінювання та моніторингу якості освіти як важливих складових освітньої системи.

Міждисциплінарні зв'язки: експертна діяльність в галузі освіти, управлінський процес в сучасних закладах освіти, педагогіка та психологія вищої школи.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методичні основи оцінювання в системі забезпечення якості освіти.

2. Система моніторингу якості освіти

1. Мета та завдання навчальної дисципліни.

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Моніторинг та оцінювання якості освіти» є формування цілісного уявлення з питань оцінювання, вимірювання, моніторингу як важливих складових системи освіти, що сприяють оптимізації освітнього процесу в контексті навчання і викладання, вдосконаленню освітніх програм, забезпечують достовірною інформацією про розвиток освітньої системи на шляху забезпечення якості.

1.2. Головними завданнями вивчення дисципліни «Моніторинг та оцінювання якості освіти» є: усвідомлення майбутніми спеціалістами практичної значущості контролю й оцінювання в освітньому процесі; вивчення основних положень щодо забезпечення якості освіти; розуміння сутності та соціального значення контрольо-оцінювального компонента у професійній діяльності фахівця в галузі освіти; набуття й удосконалення знань з питань педагогічних вимірювань і моніторингу якості освіти; оволодіння навичками для здійснення оцінювання та моніторингу різних аспектів освітньої сфери.

1.3. Вивчення навчальної дисципліни «Сучасні освітні технології» забезпечує такі **програми результати навчання**:

Знання:

визначати головні завдання щодо здійснення процедур контролю й оцінювання якості освіти для сталого розвитку освітньої галузі;

класифікувати методи оцінювання та моніторингу якості освіти з урахуванням вимог сучасних особистісно орієнтованих концепцій;

упорядковувати інформацію, нормативно-правові документи, спрямовані на забезпечення якості освіти.

Уміння:

виконувати процедури контролю, моніторингу й оцінювання освітньої діяльності;

оперувати методами контролю, моніторингу й оцінювання якості освіти, порівнювати інформацію щодо завдань та результатів моніторингових досліджень;

проводити оцінювання певних освітніх програм за заданими критеріями визначеної таксономії цілей навчання, робити висновки щодо дотримання вимог нормативних актів;

аналізувати й оцінювати результати освітнього процесу відповідно до цілей, завдань освіти визначеного рівня.

Комунікація:

репрезентувати та пояснювати головні питання щодо впровадження процедур оцінювання, моніторингу відповідно до визначених завдань та освітньої політики;

створювати психологічно-комфортне освітнє середовище для проведення процедур оцінювання результатів навчальної діяльності; формувати готовність до взаємодії та діяльності щодо розв'язання освітніх завдань у процесі моніторингу й оцінювання якості освіти.

Автономія та відповідальність:

аргументувати власне бачення спрямованості діяльності викладача, професійних дій на основі етичних міркувань щодо здійснення якісного моніторингового дослідження;

демонструвати професійну відповідальність за здійснені дії та прийняті рішення у ході процедур оцінювання якості освіти.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 годин / 4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методичні основи оцінювання в системі забезпечення якості освіти

Тема 1-2. Вступ до курсу. Сучасні тенденції розвитку системи освіти та педагогічного оцінювання

Освіта як вища цінність людини і суспільства. Об'єктивні передумови реформування системи вищої освіти у контексті забезпечення її якості. Головні тенденції розвитку вищої освіти в сучасному світі. Педагогічне оцінювання та вимірювання. Місце, роль та значення оцінювання в освітньому процесі закладів освіти.

Тема 3. Генеза оцінювальних систем: тенденції та перспективи

Історія розвитку педагогічного оцінювання. Еволюція оцінки (чотири етапи). Сучасний стан та тенденції розвитку системи оцінювання в освіті. Національні системи педагогічного оцінювання. Процес навчання та процес оцінювання, їх взаємозв'язок. Стратегія розвитку системи оцінювання у XXI столітті.

Тема 4. Педагогічне оцінювання в освітньому процесі закладів освіти

Педагогічне оцінювання як прикладна наукова теорія і як процес практичної освітньої діяльності. Функції, головні вимоги та принципи оцінювання. Рівні навчальних досягнень і їх якісна характеристика. Критерії оцінювання. Підходи до визначення основних видів та форм педагогічного оцінювання.

Психологічні особливості оцінювання. Стимулювання навчальної успішності засобами оцінювання. Контрольно-оцінювальна діяльність вчителя/викладача та індивідуальні особливості учнів/студентів. Ризики та наслідки, що обумовлені неякісним оцінюванням.

Тема 5. Сутність, принципи планування та проведення педагогічного оцінювання

Таксономія освітніх цілей (таксономія Б. Блума). Педагогічна діагностика. Рейтингова система оцінювання. Інтегральна оцінка. Тестові технології. Зовнішнє незалежне оцінювання: зміст, процедура та організаційно-технологічне забезпечення.

Тема 6-7. Традиційні й інноваційні підходи до оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів/студентів

Традиційний контроль (методи, види, форми організації). Розвиткове, формативне (формувальне) оцінювання. Види оцінювальних шкал і можливості їх застосування. Інформаційні технології та контрольно-оцінювальна діяльність педагога. Накопичувальна система навчальних досягнень – портфоліо. Метод проєктів та особливості оцінювання.

Тема 8. Теорія та практика оцінювання в європейських країнах

Загальна характеристика оцінювальних підходів у країнах Західної Європи. Національні особливості процесу контролю й оцінювання у європейських країнах (Німеччина, Англія, Франція та ін.). Види оцінювання успішності учнів/студентів у європейських країнах.

Тема 9-10. Якість освіти: особливі риси та сучасні вимоги

Категорія «якість освіти» у контексті понять «освіта» й «якість». Зміст освіти та цілі освіти у контексті якості. Якість підготовки майбутнього фахівця. Освітня програма як показник якості підготовки. Стандарти якості освіти. Показники якості освіти: знання, уміння, навички; загально-навчальні й спеціальні навчальні вміння; способи когнітивної діяльності, метазнання; показники особистісного розвитку; рівень розвитку інтелектуальних, емоційних, вольових, мотиваційних сторін особистості; “soft skills”, професійна компетентність майбутнього фахівця.

Змістовий модуль 2. Система моніторингу якості освіти

Тема 11. Моніторинг як складова управління якістю освіти

Поняття педагогічного моніторингу. Етапи становлення моніторингу якості освіти. Особливості моніторингу і передумови його ефективності. Моніторинг і оцінювання. Стратегічні завдання моніторингу в освіті. Основні напрямки та об'єкти моніторингу. Функції моніторингу якості освіти. Системи моніторингу за якістю освіти.

Тема 12. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом

Моніторинг навчальної діяльності. Види моніторингу. Сучасні підходи до організації моніторингових досліджень.

Моніторинг навчально-виховного процесу (на прикладі загальноосвітнього навчального закладу). Специфіка моніторингу якості освіти в освітньому закладі.

Класифікація освітнього моніторингу. Використання рейтингу в моніторингових дослідженнях.

Тема 13. Моніторинг систем управління якістю ЗВО. Етапи моніторингових досліджень

Технології моніторингу якості освітнього процесу ЗВО. Головні вимоги, функції, методи моніторингу якості вищої освіти. Система моніторингу СУЯ ЗВО за стандартами ІСО 2000.

Основні напрями досліджень у структурі комплексного моніторингу якості освіти. Характеристика основних складових педагогічного моніторингу.

Міжнародні порівняльні дослідження моніторингу якості освіти.

Тема 14-15. Психолого-педагогічні та методичні особливості формування і проведення моніторингових тестувань

Теоретичні основи тестології. Тест як ефективний засіб педагогічного оцінювання та моніторингу якості освіти. Види тестування. Класифікація тестів.

Створення якісного тесту: зміст і конструювання. Специфікація тесту. Класифікація тестових завдань. Дидактичні та технологічні вимоги до оцінки якості тестових завдань. Інтерпретація результатів тестування.

Упровадження тестових технологій в освітній процес.

Тема 16. Моніторинг якості освіти на регіональному рівні

Регіональні програми моніторингу якості освіти. Технологія проведення моніторингу на регіональному рівні та у загальноосвітньому навчальному закладі. Використання методів математичної статистики, квадрант-аналізу та кваліметричного підходу для обробки результатів моніторингових досліджень. Розповсюдження моніторингової інформації.

📖 3. Рекомендована література

Основна

1. Біляковська О. О., Мицишин І. Я., Цюра С. Б. Дидактика вищої школи: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2013.
2. Вимірювання в освіті: підручник / за ред. О. В. Авраменко. Кіровоград, 2011.
3. Локшина О. І. Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи. Київ: К.І.С., 2004.
4. Лукіна Т. О. Моніторинг якості освіти: теорія і практика. Київ: Вид. дім «Шкільний світ», 2006.
5. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність / Я. Я. Болюбаш, І. Є. Булах, М. Р. Мруга, І. В. Філончук. Київ, 2007.

Додаткова

6. Берещук М. Я. Тестовий контроль та рейтингова оцінка знань студентів. Харків, 2001.
7. Біляковська О. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів у Республіці Польща та в Україні: порівняльний аналіз : монографія / за ред. С. Сисоєвої. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
8. Гопкінс Д. Оцінювання для розвитку школи. Пер. з англ. Г. Вець. Львів: Літопис, 2003
9. Гронлунд Норман Е. Оцінювання студентської успішності. Київ: НМЦ «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005.
10. Сак Т. В. Індивідуальне оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами в інклюзивному класі: наук.-метод. посіб. Київ: Плеяди, 2011.
11. Сікорський П. І., Біляковська О. О. Моделювання контрольних-оцінювальних систем у середній школі: монографія. Львів, 2010.
12. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). Київ: ТОВ «ЦС», 2015.
13. Ярошук Л. Г. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навч. посібник. Київ: Слово, 2010.

Інтернет-джерела

14. Біляковська О. Якість освіти: до генези поняття. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2017. Вип. LXXVI. Том I. С. 24-28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2017_76%281%29__6
15. Біляковська О. Контрольно-оцінювальна діяльність у дискурсі професійної підготовки майбутнього вчителя. Збірник наукових праць «Педагогічні науки». 2018. Вип. LXXXIV. Том 2. 2018. С. 73-77. URL: http://ps.stateuniversity.ks.ua/file/issue_84/part_2/16.pdf
16. Закон України «Про вищу освіту» із змінами. URL: <https://zakon.help/law/1556-VII>
17. Закон України «Про освіту» від 16.07.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
18. Наказ Міністерства освіти і науки України № 776 від 16.07.2018 року «Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
19. Національна рамка кваліфікацій. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – іспит.

5. Засоби діагностики успішності навчання: поточний контроль, модульний тестовий контроль, перевірка виконання самостійних робіт, підсумковий тестовий контроль.